SODBA SODIŠČA (prvi senat)

z dne 11. januarja 2007*

V zadevi C-279/05,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nizozemska) z odločbo z dne 30. junija 2005, ki je prispela na Sodišče 11. julija 2005, v postopku

Vonk Dairy Products BV

proti

Productschap Zuivel,

SODIŠČE (prvi senat),

v sestavi P. Jann, predsednik senata, K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič (poročevalec) in E. Levits, sodniki,

* Jezik postopka: nizozemščina.

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 29. marca 2006,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Vonk Dairy Products BV J. H. Peek, odvetnik,

– za Kraljevino Nizozemsko H. G. Sevenster in M. de Mol, zastopnici,

– za Helensko republiko I. Chalkias in S. Papaioannou, zastopnika,

– za Komisijo Evropskih skupnosti C. Cattabriga in M. van Heezik, zastopnici,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 7. junija 2006

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov od 16 do 18 Uredbe Komisije (EGS) št. 3665/87 z dne 27. novembra 1987 o skupnih podrobnih pravilih za uporabo sistema izvoznih nadomestil za kmetijske proizvode (UL L 351, str. 1) in člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, str. 1).

2 Predlog je bil vložen v okviru spora med Vonk Dairy Products BV in Productschap Zuivel (poklicno združenje mlečne industrije) v zvezi z odvzemom in povračilom diferencialnega izvoznega nadomestila, povečanega za 15 %, ki ga je prejela tožeča stranka v postopku v glavni stvari.

Pravni okvir

Skupnostna ureditev

Uredba št. 3665/87

3 Člen 1 Uredbe št. 3665/87 določa:

„Brez poseganja v odstopanja, predvidena v predpisih Skupnosti za določene proizvode, določa ta uredba skupna podrobna pravila za uporabo sistema izvoznih nadomestil, v nadaljevanju ‚nadomestila', uvedena ali določena v:

[…]

– členu 17 Uredbe (EGS) št. 804/68 (mleko in mlečni izdelki),

[…]“

4 Členi od 4 do 6 iste uredbe določajo:

„Člen 4

1. Brez poseganja v člena 5 in 16 se nadomestilo izplača ob predložitvi dokazila, da so proizvodi iz sprejete izvozne deklaracije v nespremenjenem stanju zapustili carinsko območje Skupnosti v 60 dneh po sprejetju izvozne deklaracije.

[…]

Člen 5

1. Diferencialno ali nediferencialno nadomestilo se izplača, če je proizvod zapustil carinsko območje Skupnosti, pod pogojem, da je bil proizvod […] uvožen v tretjo državo in, kadar je to primerno, v določeno tretjo državo v dvanajstih mesecih od datuma sprejetja izvozne deklaracije:

(a) če obstaja resen dvom glede dejanske destinacije proizvoda […]

[…]

Za primere iz prvega pododstavka se uporabljajo določbe členov 17(3) in 18.

Poleg tega lahko pristojni organi držav članic zahtevajo dodatna dokazila, ki na zanje sprejemljiv način dokazujejo, da je bil proizvod dejansko v nespremenjenem stanju sproščen v promet v tretji državi uvoza.

[…]

Komisija lahko, če obstaja resen dvom glede dejanske destinacije proizvodov, od držav članic zahteva, da uporabijo določbe prvega odstavka.

[…]

Člen 6

Če proizvod iz sprejete carinske deklaracije prečka območje Skupnosti, ki ni ozemlje države članice izvoza, preden zapusti carinsko območje Skupnosti, je dokazilo, da je proizvod zapustil carinsko območje Skupnosti, pravilno potrjen izvirnik kontrolnega izvoda T5 iz člena 1 Uredbe (EGS) št. 2823/87.

[…]“

5 Člena 16 in 17 Uredbe 3665/87 določata:

„Člen 16

1. Če se stopnja nadomestila razlikuje glede na destinacijo, se nadomestila plačajo ob upoštevanju dodatnih pogojev iz členov 17 in 18.

[…]

Člen 17

1. Proizvode v nespremenjenem stanju je treba uvoziti v tretjo državo ali eno od tretjih držav, za katere velja nadomestilo, v 12 mesecih od datuma sprejetja izvozne deklaracije;

[…]

3. Šteje se, da je bil proizvod uvožen, ko so v tretji državi opravljene carinske formalnosti za sprostitev v porabo“.

6 Člen 18 iste uredbe vsebuje izčrpen seznam vseh dokumentarnih dokazil, ki jih morajo izvozniki predložiti kot dokaz za to, da so bile za ta proizvod opravljene vse carinske formalnosti za sprostitev v porabo. Med številnimi dokazili, ki se zahtevajo s to določbo, je tudi kopija prevozne listine.

7 Člen 18 je bil večkrat spremenjen, te spremembe pa ne vplivajo na izid te zadeve.

8 Člen 23 Uredbe 3665/87 določa:

„1. Če je znesek predplačila višji od zneska, ki naj bi se dejansko plačal za zadevni izvozni posel ali enakovreden izvozni posel, izvoznik povrne razliko med tema zneskoma, povečano za 15 %.

[…]“

Uredba št. 2988/95

9 Člen 1 Uredbe št. 2988/95 določa:

„1. Za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti se sprejmejo splošna pravila za enotne preglede ter upravne ukrepe in kazni v zvezi z nepravilnostmi, ki se nanašajo na zakonodajo Skupnosti.

2. ‚Nepravilnost‘ pomeni vsako kršenje določb zakonodaje Skupnosti, ki je posledica dejanja ali opustitve s strani gospodarskega subjekta, ki je ali bi lahko škodljivo vplivalo na proračun Skupnosti ali proračunska sredstva, ki jih upravljajo, bodisi z zmanjšanjem ali izgubo prihodkov iz lastnih sredstev, ki se zbirajo neposredno v imenu Skupnosti, bodisi z neupravičenimi izdatki.“

10 Člen 3(1) Uredbe št. 2988/95 določa:

„Pregon zastara v štirih letih od storitve nepravilnosti iz člena 1(1). Sektorski predpisi pa lahko določijo krajši zastaralni rok, ki ne sme biti krajši od treh let.

V primeru nadaljevanja ali ponavljanja nepravilnosti teče zastaranje od dneva, ko so nepravilnosti prenehale. Pri večletnih programih zastaralni rok v vsakem primeru teče do zaključka programa.

[…]“

Nacionalna ureditev

11 Člen 9 zakona o ureditvi uvoza in izvoza blaga (Wet houdende een regeling op het gebied van de invoer en de uitvoer van goederen) z dne 5. julija 1962 (Stb. 1962, št. 295), kot je bil spremenjen z zakonom z dne 4. junija 1992 (Stb. 1992, št. 422), določa:

„1. Pristojni minister lahko razveljavi dovoljenje, nadomestilo, subvencijo ali oprostitev, če se podatki, ki so bili predloženi za njihovo odobritev, izkažejo do te mere nepravilni ali nepopolni, da bi bilo o zahtevi odločeno drugače, če bi bile ob njeni preučitvi povsem znane pravilne okoliščine.

2. Subvencijo ali nadomestilo, dodeljeno v okviru izvedbe uredbe, ki jo je sprejela institucija Evropskih skupnosti, je mogoče razveljaviti, če iz veljavne določbe, ki jo je sprejela taka institucija, izhaja, da upravičenec ni imel pravice do te subvencije ali nadomestila.“

12 V skladu s členi 1, 85 in 118 in s prilogo I k uredbi o uvozu in izvozu kmetijskih proizvodov (Regeling in- en uitvoer landbouwgoederen) z dne 9. marca 1981 (Stcrt. 1981, št. 50), ki so sprejeti na podlagi člena 11 zakona, ki je bil naveden v prejšnji točki te sodbe, je za odobritev ali razveljavitev nadomestil, ki se uporabljajo za sir, pristojno Productschap Zuivel.

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

13 Od leta 1988 do leta 1994 je tožeča stranka v postopku v glavni stvari v Združene države Amerike vsako leto izvozila 300 lotov italijanskega sira „pecorino“, kar je skupaj 2100 lotov.

14 Za te izvoze ji je tožena stranka v postopku v glavni stvari na podlagi Uredbe št. 3665/87 odobrila diferencialna nadomestila, ki so postala dokončna potem, ko so se sprostile položene varščine, ko je tožena stranka v postopku v glavni stvari prejela dokumente, ki dokazujejo, da so bili navedeni loti dani v prosti promet v Združenih državah.

15 Znesek navedenih nadomestil za zadevni sir je bil za izvoze v Združene države višji od zneska nadomestil za izvoze v Kanado.

16 Iz spisa, ki je bil predložen Sodišču, izhaja, da je Algemene Inspectiedienst (splošna inšpekcijska služba, v nadaljevanju: AID) pri Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (ministrstvo za kmetijstvo, naravo in ribištvo) vodila prvo preiskavo v zvezi z zadevnimi izvozi sira, ki se obravnava v postopku.

17 Ta preiskava je razkrila nepravilnosti na strani tožeče stranke v postopku v glavni stvari, zaradi česar je AID predlagala US Customs (carinski organi Združenih držav) New Yorka, naj uvedejo upravno preiskavo glede navedenih izvozov v obdobju od 1988 do 1994.

18 Druga preiskava je razkrila, da je družba Orlando Food Corporation, posrednica tožeče stranke v postopku v glavni stvari v Združenih državah, v navedenem obdobju v Kanado skoraj takoj ponovno izvozila 75 lotov sira (kar je približno 1,47 milijona kilogramov), ki so bili v večini primerov namenjeni National Cheese & Food Company, podjetju s sedežem v Ontariu. Ta preiskava je tudi pokazala, da vloga tožeče stranke v postopku v glavni stvari ni bila omejena zgolj na izvažanje zadevnih lotov sira v Združene države, ampak da je bila seznanjena s prevozi v Kanado in je sodelovala pri prodaji navedenih lotov v tej državi. V zvezi s tem so bila poleg tega izmenjana pisma med tožečo stranko v postopku v glavni stvari in (podjetjem) National Cheese & Food Company.

19 Po tej drugi preiskavi je Officier van Justitie (tožilec) v Roermondu (Nizozemska) proti tožeči stranki v postopku v glavni stvari in njenim odgovornim uvedel sodno preiskavo zaradi ponarejanja listin, ker naj bi bile zahteve za diferencialna nadomestila domnevno ponarejene, saj omenjajo Združene države kot namembni kraj za porabo, medtem ko so bili nekateri loti sira poslani v Kanado, kjer so se tržili. AID je izide prve preiskave vključila v zapisnik z dne 5. marca 1997.

20 Tožena stranka v postopku v glavni stvari je v dopisu z dne 18. septembra 1997 tožečo stranko v postopku v glavni stvari seznanila s tem, da je prejela zapisnik, ki je bil naveden v prejšnji točki te sodbe, kopijo tega zapisnika pa priložila k temu dopisu.

21 Tožena stranka v postopku v glavni stvari je z odločbo z dne 18. aprila 2001 razveljavila svoje odločbe o dodelitvi nadomestil glede spornih 75 lotov in zahtevala povračilo zneska v višini 2.795.841,72 NLG, kar je enako razliki med diferencialnimi nadomestili, ki se uporabljajo na eni strani za Združene države in na drugi strani za Kanado, povečani za 15 %.

22 Tožena stranka v postopku v glavni stvari je ugovor, ki ga je tožeča stranka v postopku v glavni stvari vložila proti tej odločbi, zavrnila kot neutemeljenega, zaradi česar je slednja vložila tožbo pri predložitvenem sodišču. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari je v podporo tej tožbi navedla, da je izpolnila vse pogoje, ki so določeni v členih 4, 17(3) in 18 Uredbe št. 3665/87 za odobritev diferencialnih nadomestil za zadevne lote sira, in da naj kasnejši ponovni izvoz nekaterih teh lotov v Kanado ne bi vplival na odobritev teh nadomestil. V zvezi s tem se sklicuje na sodbo z dne 14. decembra 2000 v zadevi Emsland-Stärke (C-110/99, Recueil, str. I-11569) in meni, da tožena stranka v postopku v glavni stvari ni dokazala, da je pri njej šlo za zlorabo v smislu te sodbe. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari zato meni, da ji nadomestila, ki so sporna v postopku v glavni stvari, niso bila neupravičeno izplačana in da so postala dokončna po tem, ko je predložila dokazilo o uvozu in o sprostitvi v porabo v Združenih državah.

23 Tožena stranka v postopku v glavni stvari tudi trdi, da nepravilnost, ki se ji očita, ni niti nadaljevana niti ponavljana, saj večina lotov, ki jih je izvozila v Združene države, ni bila ponovno izvožena, in iz tega sklepa, da zastaralni rok ni bil prekinjen. Sodna preiskava naj bi se namreč nanašala na ponarejanje listin in ne na razveljavitev nadomestil ali na zahtevo za povračilo. Poleg tega naj bi navedeno preiskavo opravili drugi organi in ne tožena stranka v postopku v glavni stvari, zaradi česar je ni mogoče obravnavati kot dejanje prekinitve. Tožeča stranka v postopku v glavni stvari dodaja, da niti v zapisniku z dne 5. marca 1997 niti v dopisu tožene stranke v postopku v glavni stvari z dne 18. septembra 1997 ni bilo natančneje navedeno, na katera dejanja se nanašajo sumi.

24 Na koncu tožeča stranka v postopku v glavni stvari meni, da tožena stranka v postopku v glavni stvari svoje odločbe o 15-odstotnem povečanju zneska, ki ga je treba vrniti, ni mogla utemeljiti na Uredbi št. 3665/87, saj je bilo diferencialno nadomestilo uvedeno zgolj iz političnih razlogov.

25 Tožena stranka v postopku v glavni stvari meni, da tožba ni utemeljena. Trdi, da je za plačilo diferencialnih nadomestil bistveno, da proizvodi, ki so z njimi zajeti, dejansko prispejo na namembni trg. Iz tega sklepa, da je povračilo zadevnih diferencialnih nadomestil, spornih v postopku v glavni stvari, posledica dejstva, da je bila določena količina zadevnega sira ponovno izvožena v Kanado. Tožena stranka, opirajoč se na sodbo z dne 31. marca 1993 v zadevi Möllmann-Fleisch (C-27/92, Recueil, str. I-1701), meni, da pomenijo uvozni dokumenti v zvezi z odobritvijo diferencialnih nadomestil v smislu Uredbe št. 3665/87 zgolj indic, ki ga je mogoče ovreči. Zato meni, da so bila navedena nadomestila izplačana neupravičeno.

26 Tožena stranka v postopku v glavni stvari v zvezi z zastaranjem navaja, da je bila odločba z dne 18. aprila 2001, s katero je zahtevala povračilo, izdana v roku, ki je predpisan v Uredbi št. 2988/95. Navedeni rok namreč ni začel teči pred zadnjim izvoznim poslom, ki je bil v skladu z izvozno deklaracijo opravljen 28. septembra 1994. Zastaralni rok naj bi bil dalje prekinjen julija 1997 zaradi preiskovalnih dejanj, ki so takrat potekala v okviru sodne preiskave, in 18. septembra 1997, ko je bil tožeči stranki v postopku v glavni stvari poslan zapisnik z dne 5. marca 1997.

27 V teh okoliščinah je College van Beroep voor het bedrijfsleven prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člene od 16 do 18 Uredbe (EGS) št. 3665/87, kot so veljali v upoštevnem času, razlagati tako, da se, če so bila po prejemu uvoznih dokumentov

diferencialna nadomestila dokončno izplačana, izplačilo teh nadomestil šteje za neupravičeno zgolj v primeru izvoznikove zlorabe pri kasneje razkritem ponovnem izvozu blaga?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen, s katerimi merili je mogoče ugotoviti, v katerih okoliščinah ponovni izvoz blaga povzroči neupravičenost dokončno izplačanih diferencialnih nadomestil?

3. Katera merila omogočajo presojo, ali gre za nadaljevano ali ponavljano nepravilnost v smislu člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe (ES, Euratom) št. 2988/95? [Z]lasti, […] ali gre za nadaljevano ali ponavljano nepravilnost, če se ta nanaša na sorazmerno majhen del vseh poslov, [opravljenih] v določenem obdobju, in se posli, pri katerih je ugotovljena nepravilnost, nanašajo vedno na različne lote?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

28 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je v okviru postopka za odvzem in povračilo diferencialnih nadomestil, ki so bila dokončno izplačana na podlagi Uredbe št. 3665/87, za ugotovitev neupravičenosti navedenih nadomestil nujno, da se predloži dokaz o izvoznikovi zlorabi.

29 Najprej je treba navesti, da je za odobritev diferencialnih nadomestil treba izpolniti vse pogoje, ki so določeni z Uredbo št. 3665/87 in so navedeni v njenih členih od 4 do 6 in od 16 do 18. Iz spisa, ki je bil predložen Sodišču, izhaja, da je tožeča stranka v postopku v glavni stvari na formalni ravni izpolnjevala vse pogoje, ki jih določa ta uredba, tako da so ji bila zadevna nadomestila dokončno izplačana. Iz predložitvene odločbe še posebej izhaja, da tožena stranka v postopku v glavni stvari ni uporabila možnosti, določene v členih 5(1)(a), četrti odstavek, in 18(2) Uredbe št. 3665/87, da lahko pred dokončnostjo nadomestil zahteva dodatna dokazila, da so bili zadevni proizvodi dejansko v nespremenjenem stanju sproščeni v promet v tretji državi uvoza.

30 Navesti je treba, da v skladu s predložitveno odločbo odločba o izterjavi navedenih nadomestil ne temelji na nepravilnosti uvoznih dokumentov, ki jih je predložila tožeča stranka v postopku v glavni stvari, ampak na okoliščini, da so bili nekateri loti sira ponovno izvoženi v drugo tretjo državo skoraj takoj po njihovem uvozu v Združene države.

31 V zvezi s tem je treba spomniti, da uporabe uredb Skupnosti ni mogoče razširiti do te mere, da bi z njimi pokrili zlorabe gospodarskih subjektov (sodba z dne 11. oktobra 1977 v zadevi Cremer, 125/76, Recueil, str. 1593, točka 21, in zgoraj navedena sodba Emsland-Stärke, točka 51).

32 Za ugotovitev neupravičenosti dokončno odobrenih diferencialnih nadomestil v smislu Uredbe št. 3665/87 se torej, če se je del vseh zadevnih proizvodov skoraj takoj ponovno izvozil v drugo tretjo državo, zahteva dokaz o izvoznikovi zlorabi.

33 Dokaz o zlorabi obsega, po eni strani, skupek objektivnih okoliščin, iz katerih izhaja, da čeprav so bili formalno spoštovani pogoji, ki jih določa ureditev Skupnosti, cilj te ureditve ni bil dosežen, in po drugi strani, subjektivni element, katerega namen je

pridobiti korist iz skupnostne ureditve tako, da se umetno ustvarijo pogoji za njeno pridobitev (sodba z dne 21. julija 2005 v zadevi Eichsfelder Schlachtbetrieb, C-515/03, ZOdl., str. I-7355, točka 39 in navedena sodna praksa). Obstoj tega subjektivnega elementa je mogoče ugotoviti zlasti z dokazom o tajnem dogovoru med izvoznikom, upravičencem do nadomestil,in uvoznikom proizvoda v tretji državi, ki ni država uvoza.

34 Predložitveno sodišče je pristojno za to, da v skladu s pravili dokazovanja nacionalnega prava, če to ne ogroža učinkovitosti prava Skupnosti, preveri, ali so elementi zlorabe podani v sporu o glavni stvari (zgoraj navedena sodba Emsland-Stärke, točka 54 in navedena sodna praksa, ter zgoraj navedena sodba Eichsfelder Schlachtbetrieb, točka 40).

35 Nizozemska vlada v zvezi s tem trdi, da je treba dokaz o izvoznikovi zlorabi, v smislu zgoraj navedene sodbe Emsland-Stärke, predložiti zgolj v primerih, ko so izpolnjeni vsi formalni pogoji za odobritev nadomestil, kar pa naj ne bi bil primer v postopku v glavni stvari, saj naj ponovno izvoženi loti sira v Kanado ne bi bili sproščeni v porabo na trgu Združenih držav, tako da ni bil izpolnjen pogoj sprostitve v porabo v tretji državi v smislu člena 17(3) Uredbe št. 3665/87.

36 Te trditve ni mogoče sprejeti. Iz točke 28 te sodbe namreč na eni strani izhaja, da je tožeča stranka v postopku v glavni stvari na formalni ravni izpolnjevala vse pogoje, določene z Uredbo št. 3665/87 za odobritev diferencialnih nadomestil, ki se obravnavajo v postopku v glavni stvari, vključno s tistimi, ki so določeni v členu 17(3)

navedene uredbe, tako da so ji bila ta nadomestila dokončno izplačana, pri čemer pristojne službe zadevne države članice niso presodile kot primerno, da bi na podlagi člena 5(1)(a), četrti odstavek, te uredbe predhodno zahtevale dodatna dokazila za to, da je bil proizvod dejansko v nespremenjenem stanju sproščen v promet v tretji državi uvoza. Na drugi strani, tako kot je bilo pojasnjeno v točki 31 te sodbe, zadevna država članica v postopku v glavni stvari ni upravičena zahtevati povračila dokončno izplačanih nadomestil, če ni dokazana izvoznikova zloraba.

37 V istem smislu kot nizozemska vlada tudi grška vlada poudarja, da je zaradi okoliščine, da v primeru, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, ni bil izpolnjen pogoj za sprostitev v porabo na trgu tretje države uvoza, mogoče zahtevati povračilo neupravičeno izplačanih diferencialnih nadomestil na podlagi določb Uredbe št. 2988/95, pri čemer se ne zahteva, da bi bilo treba dokazati izvoznikovo zlorabo. Te trditve ni mogoče sprejeti, saj, kot je bilo navedeno v točki 32 te sodbe, se za povračilo neupravičeno izplačanih diferencialnih nadomestil, v zvezi s posli, spornimi v postopku v glavni stvari, ki segajo v obdobje med letoma 1988 in 1994, zahteva dokaz o izvoznikovi zlorabi. Zato pojma nepravilnosti v smislu člena 1 Uredbe št. 2988/95 v zvezi s tem ni mogoče upoštevati.

38 Glede na navedene ugotovitve je treba na prvo postavljeno vprašanje odgovoriti, da je treba v okviru postopka za odvzem in povračilo dokončno izplačanih diferencialnih nadomestil na podlagi Uredbe št. 3665/87 ugotovitev, da so navedena nadomestila neupravičena, podpreti z dokazom o izvoznikovi zlorabi, ki se predloži v skladu s pravili nacionalnega prava.

Drugo vprašanje

39 Glede na to, da je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen, na drugo vprašanje ni treba odgovoriti.

Tretje vprašanje

40 Predložitveno sodišče se želi s tretjim vprašanjem v bistvu seznaniti z merili, na podlagi katerih je mogoče presoditi, ali gre za nadaljevano ali ponavljano nepravilnost v smislu člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe (ES, Euratom) št. 2988/95. Navedeno sodišče se pri tem zlasti sprašuje glede situacije, v kateri se nepravilnost nanaša na sorazmerno majhen del vseh poslov, ki so bili opravljeni v določenem obdobju, in vedno zadeva različne lote.

41 Kot je v bistvu poudarila generalna pravobranilka v točki 82 sklepnih predlogov, gre za nadaljevano ali ponavljano nepravilnost v smislu člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 2988/95, kadar jo stori gospodarski subjekt, ki ima gospodarske koristi iz vseh podobnih poslov, ki kršijo isto določbo prava Skupnosti.

42 V tej zvezi ni pomembno dejstvo, da se, kot v obravnavanem primeru, nepravilnost nanaša na sorazmerno majhen del vseh poslov, opravljenih v določenem obdobju, in da se posli, za katere je ugotovljena nepravilnost, vedno nanašajo na različne lote. Navedene okoliščine namreč ne morejo biti odločilne za ugotovitev obstoja nadaljevane ali ponavljane nepravilnosti, ker bi se sicer subjekte spodbudilo k temu, da bi se skušali izogniti uporabi člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 2988/95 s tem, da bi umetno razdelili svoje posle.

43 Predložitveno sodišče je pristojno za to, da v skladu s pravili dokazovanja nacionalnega prava, če to ne ogroža učinkovitosti prava Skupnosti, preveri, ali so v sporu o glavni stvari izpolnjeni elementi nadaljevane ali ponavljane nepravilnosti.

44 Ob upoštevanju vsega navedenega je treba na tretje postavljeno vprašanje odgovoriti, da je nepravilnost nadaljevana ali ponavljana v smislu člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe št. 2988/95, kadar jo stori subjekt iz Skupnosti, ki ima gospodarske koristi od vseh podobnih poslov, ki kršijo isto določbo prava Skupnosti. V zvezi s tem ni pomembno dejstvo, da se nepravilnost nanaša na sorazmerno majhen del vseh poslov, opravljenih v določenem obdobju, in da posli, za katere je ugotovljena nepravilnost, vedno zadevajo različne lote.

Stroški

45 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (prvi senat) razsodilo:

1. **V okviru postopka za odvzem in povračilo dokončno izplačanih diferencialnih izvoznih nadomestil na podlagi Uredbe Komisije (EGS) št. 3665/87 z dne 27. novembra 1987 o skupnih podrobnih pravil za uporabo sistema izvoznih nadomestil za kmetijske proizvode je treba ugotovitev, da so navedena nadomestila neupravičena, podpreti z dokazom o izvoznikovi zlorabi, ki se predloži v skladu s pravili nacionalnega prava.**

2. **Nepravilnost je nadaljevana ali ponavljana v smislu člena 3(1), drugi pododstavek, Uredbe Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti, kadar jo stori subjekt iz Skupnosti, ki ima gospodarske koristi od vseh podobnih poslov, ki kršijo isto določbo prava Skupnosti. V zvezi s tem ni pomembno dejstvo, da se nepravilnost nanaša na sorazmerno majhen del vseh poslov, opravljenih v določenem obdobju, in da posli, za katere je ugotovljena nepravilnost, vedno zadevajo različne lote.**

Podpisi